

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2018-766

31.10.2018

Gjensidige Forsikring ASA

Motorvogn

Svik ved avtaleinngåelsen? – antall hestekrefter – fal. §§ 4-1 og 4-2.

Sikrede meldte sin bil stjålet til selskapet i februar 2018. Sikrede hadde tegnet forsikring på bilen hos selskapet den 10.10.17, og ble ikke spurt om antall hestekrefter ved avtaleinngåelsen. Basert på bilens kjennemerke hentet selskapet opplysninger fra Statens vegvesen. Bilen var her oppført med 204 hk, og det var disse opplysningene som ble lagt til grunn i forsikringsavtalen. Bilen var imidlertid trimmet og hadde ca. 600 hk, noe som ikke var godkjent av Statens vegvesen. Selskapet avsto erstatning og sa opp forsikringsavtalen under henvisning til at sikrede hadde utvist svik ved tegning, jf. fal. § 4-2, jf. 4-1. Som hjemmel for oppsigelsen viste imidlertid selskapet til fal. § 8-1 femte ledd. På vegne av sikrede ble det anført at oppsigelsen derfor var ugyldig. Videre ble det blant annet vist til at sikrede hadde svart korrekt på de spørsmål selskapet hadde stilt ved avtaleinngåelsen, og at sikrede ikke var kjent med at trimmingen ikke var godkjent av Statens vegvesen. Sikredes advokat innhentet dessuten tilbud fra selskapet på biler som hadde et høyere antall hestekrefter enn hva som var godkjent hos Statens vegvesen, og viste til at selskapet således tilbødte forsikring på slike biler. Nemnda kom til at selskapet var uten ansvar for skadene på bilen, og at det kunne si opp forsikringene pga. svik ved avtaleinngåelsen.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på bil og spørsmålet om selskapet er uten ansvar og kan si opp forsikringen pga. svik ved avtaleinngåelsen, jf. fal. § 4-1, § 4-2 og § 4-3, siste pkt.

Sikrede tegnet den 10.10.17 en kaskoforsikring på en Mitsubishi Lancer Evolution VI i selskapet via selskapets internettløsning. Det var ikke spørsmål om hvor mange hestekrefter motorvognen hadde. Sikrede var også i kontakt med en av selskapets kunderådgivere i forkant av tegningen uten at det ble spurt om dette.

Av forsikringsbeviset utstedt den 11.10.17 fremgår det blant annet følgende:

Første gang registrert: 2000, 204 hk

Sikrede meldte motorvognen stjålet til selskapet i februar 2018. I skademeldingen har sikrede svart følgende på spørsmål om når kjøretøyet var kjøpt:

24.10.2017. Original og strøken.

Selskapet har fremlagt følgende fra samtale mellom selskapets utreder og sikrede den 1.3.18:

Bilen var strøken og original. Det var satt på et eksosanlegg for at den skulle lage lyd. Bilen var svært spesiell og det var få av denne typen. Det er en gateversjon av WRC utgaven med bl.a. 2 liters turbomotor og spoiler. Den er tilnærmet en WRC rallybil med hvite skilter. Det skal være 162 KW motor i bilen som tilsvarer mellom 220-230 hk. En WRC bil har normalt 300 hk.

Rapporten ble sendt til gjennomlesning for sikrede, som i e-post til selskapet den 5.4.18 bekrefter at:

Jeg sendte svar på referat. Det var helt i orden.

Selskapets utreder sendte den 17.4.18 følgende e-post til sikrede:

Det vises til vår samtale 1. mars 2018. I denne samtalen gav du opplysninger om bilens spesifikasjoner. Du opplyste at bilen hadde en 162 KW motor som tilsvarte ca. 220 hestekrefter og at den fremstod som original.

Gjensidige har gjort undersøkelser i saken og blant annet sikret bilens tidligere salgsannonser. I salgsannonsene opplyses det at bilen har ca. 600 hestekrefter. Det anmodes om din forklaring på dette.

Sikrede svarte utreder samme dag:

Her har du nok misforstått meg. Jeg trodde du mente hvor mye hk bilen har originalt.

Jeg så ikke bilen annonsert på Finn.no, men ble tipset av (bilforhandler) om bilen. Den lå ikke på Finn da jeg kjøpte den.

Jeg ble opplyst av tidligere eier at den var trimmet og at den hadde ca. 600hk så det stemmer.

Selskapet besluttet den 9.5.18 å avslå erstatning, samt å nekte sikrede et fremtidig kundeforhold i selskapet, under henvisning til at sikrede bevisst hadde gitt uriktige opplysninger ved avtaleinngåelsen for å oppnå en forsikringsdekning han forstod eller måtte forstå han ikke hadde krav på, jf. fal. § 4-1, jf. § 4-2, første ledd. Som hjemmel for oppsigelsen viste selskapet til fal. § 8-1 femte ledd. Avslaget ble påklaget, og selskapet opprettholdt sitt standpunkt etter vurdering av selskapets kundeombud.

Sikrede krever dekning for skaden og avviser at det foreligger brudd på opplysningsplikten. Sikrede har svart korrekt og fullstendig på de spørsmål han ble stilt i forbindelse med avtaleinngåelsen, og han kan ikke huske å ha fått noen spørsmål angående bilens hestekrefter. Det skal mye til før den selvstendige opplysningsplikten oppstår etter fal. § 4-1, jf. TOSLO-2001-11, og antall hestekrefter kan ikke anses å være et slikt "særlig forhold" som man ikke med rimelighet kan forvente at selskapet stiller spørsmål om på eget initiativ. Bilens hestekrefter må anses å være en helt sentral opplysning med tanke på risikoen, og det må være opp til selskapet å stille spørsmål rundt dette. Dette gjelder særlig for denne typen bil hvor trimming ikke er uvanlig. Det må legges til grunn at selskapets ansatte har noe kjennskap til bilbransjen, og i alle fall at slike bilmodeller bør "rødflegges" i selskapets systemer, for å oppfordre kunderådgiveren til å stille spørsmål rundt bilens motorytelse. Det er alminnelig kjent at en betydelig prosentandel av landets biler er trimmet, og tallet anslås til å ligge så høyt som 20 % i en rapport fra Sintef. Opplysningene i forsikringsbeviset må forstås slik at det refereres til bilens hestekrefter ved førstegangsregistrering, og sikrede hadde derfor ikke noen grunn til å reagere på opplysningene i forsikringsbeviset.

Sikrede avviser at han forstod at han fikk en rimeligere forsikring, eller en forsikring i det hele tatt, som følge av at han ikke opplyste om bilens hestekrefter. Han viser til to forsikringstilbud innhentet av sin advokat, hvor selskapet ble gjort oppmerksom på at bilene var trimmet til et høyere antall hestekrefter enn hva som var godkjent hos Statens vegvesen. Dette tilsier at selskapet tilbyr forsikring på trimmede biler som ikke er godkjent hos Statens vegvesen. Det er for øvrig vist til at selskapet har registrert en uberettiget rabattavtale på sikredes forsikring, og at selskapet tilsynelatende har hatt større fokus på å få inn salget, enn å stille sikrede konkrete spørsmål av betydning for risikovurderingen.

Sikrede anfører til slutt at selskapet ikke kan nekte sikrede å tegne fremtidige forsikringer i selskapet med hjemmel i fal. § 8-1, femte ledd. Bestemmelsen forutsetter at sikrede har utvist svik i skadeoppgjøret, og selskapet har verken påstått eller dokumentert dette.

Selskapet avviser ansvar og nekter fremtidig forsikring, og anfører at sikrede utviste svik ved avtaleinngåelsen, jf. fal. §§ 4-1, 4-2 og 4-3, siste pkt. Selskapet viser til at sikrede bevisst har

tilbakeholdt opplysninger om motorvognens hestekrefter, og at opplysningene om antall hestekrefter må anses å være "særlige forhold" sikrede i henhold til fal. § 4-1 plikter å opplyse om. Selskapet må kunne forutsette at opplysningene det innhenter om motorvognens tekniske tilstand fra Statens vegvesen er korrekte, og det kan derfor ikke forventes at forsikringsrådgiveren stilte spørsmål om motorvognens hestekrefter.

Selskapet anfører at sikrede burde ha reagert på at de uriktige opplysningene om motorvognens hestekrefter i forsikringsbeviset, spesielt med tanke på at trimmingen har gitt en motorytelsesøkning på 195 % som ikke er godkjent av Statens vegvesen, og sikredes interesse for denne type biler. Videre er det vist til at sikrede både i skademeldingen og i samtale med selskapets utreder har opplyst om at bilen var original, og at det først var når sikrede ble konfrontert med salgsannonsen at han innrømmet at bilen hadde 600 hk. Det er vanskelig å finne en annen plausibel grunn til at sikrede ikke opplyste om trimmingen, enn at han skulle oppnå en forsikringsavtale han ellers ikke ville fått, jf. FinKN-2012-391.

Selskapet anfører videre at det ikke kan se hvilken betydning det innhentede forsikringstilbudet fra sikredes advokat skal ha for den foreliggende sak. Selskapet anfører at det ved en inkurie ble vist til feil hjemmel for oppsigelsen av forsikringsavtalen, og at selskapet i henhold til fal. § 4-3, siste pkt. kan si opp forsikringen med umiddelbar virkning når det er utvist svik ved avtaleinngåelsen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er uten ansvar for skaden på bilen og kan si opp sikredes forsikring pga. svik under avtaleinngåelsen.

Ifølge fal. § 4-1 annet pkt. har forsikringstaker plikt til å svare riktig og fullstendig på selskapets spørsmål ved tegning av forsikringen. Nemnda forstår saken slik at selskapet ikke stilte spørsmål om bilens motorkapasitet. Sikrede har imidlertid også plikt til å gi opplysning om særlige forhold som han må forstå har vesentlig betydning for risikoen, jf. fal. § 4-1 tredje pkt. Ut fra den fremlagte dokumentasjonen var bilens opprinnelige motorkapasitet 204 hk, men den var trimmet til 600 hk. En slik trimming er ikke lovlig. Sikrede bestrider ikke at han hadde kunnskap om dette. Nemnda legger også til grunn at sikrede måtte forstå at dette ville ha vesentlig betydning for risikoen. Det er alminnelig kjent at både biltype og motorstørrelse er viktige kriterier for beregning av pris på forsikringer, og sikrede hadde spesiell interesse for denne typen bil.

Spørsmålet er derfor om opplysningen utgjør "et særlig forhold" som ligger utenfor det et profesjonelt forsikringsselskap kan forventes å spørre om. Selskapet har opplyst at det innhenter informasjon om motorvognens tekniske tilstand fra Statens vegvesen. Nemnda legger til grunn at dersom en bil er lovlig trimmet, slik at det er betalt lovpålagte avgifter og bilen er forevist og godkjent av biltilsynet, vil selskapene få disse opplysningene automatisk, jf. FinKN-2012-391. Den aktuelle bilen var imidlertid trimmet i strid med regelverket, og dette fremkommer ikke av de originale registrerte opplysningene. Nemnda mener selskapet må ha anledning til å forutsette at de registrerte opplysningene medfører riktighet, og at trimming i strid med lov og regelverk medfører "et særlig forhold" som sikrede må opplyse om, jf. FinKN-2012-391.

Når nemnda legger til grunn at sikrede måtte forstå at de uriktige opplysningene ville få betydning for risikoen, er det vanskelig å se noen annen grunn til at opplysningene ble holdt tilbake enn ønske om å oppnå en forsikringsavtale som han ellers ikke ville fått.

Nemnda kan ikke se at det har betydning at sikredes advokat hadde innhentet tilbud fra selskapet på en annen motorvogn, hvor det i tilbudssituasjonen ble opplyst om at bilen hadde flere hestekrefter enn hva den var registrert med hos Statens vegvesen.

Selskapet avviste i avslagsbrevet fremtidig kundeforhold med hjemmel i fal. § 8-1 femte ledd, men har opplyst at dette var feil, og at rett hjemmel er fal. § 4-3. Nemnda mener selskapet må kunne påberope seg oppsigelse selv om det ikke er vist til fal. § 4-3 i avslaget. Fal. § 4-14 oppstiller ikke noe krav om at standpunktet må begrunnes, men i praksis er det lagt til grunn at brevet må inneholde tilstrekkelig informasjon til at sikrede skjønner hva slags innsigelse det dreier seg om. I dette tilfellet er det redegjort for at avslagsgrunnen er svik under tegning, og dette må være tilstrekkelig, jf. FinKN-2016-403.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Elisabet Okkenhaug (selskapsrepresentant), Peter Bjurvill (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant).